

Byggnads policy
Företagshälsovård

Byggnads policy om företagshälsovård

Syftet med Byggnads företagshälsovårdspolicy är att beskriva vilka krav Byggnads ställer på innehållet i ett bra företagshälsovårdsavtal, så att arbetsmiljöavtalet uppfylls och att medlemmarna får ett medinflytande över innehållet i avtalen. Policyn vänder sig till Byggnads medlemmar.

Bakgrunden till policyn är att Byggnads kongress 2002 slog fast att antalet arbetsrelaterade sjukskrivningsdagar och olycksfall i byggbranschen ska halveras under kongressperioden. Om vi ska klara av att minska antalet arbetsrelaterade sjukskrivningsdagar och olycksfall måste företagshälsovården få en mer framträdande roll i det förebyggande hälsoarbetet. För att det ska bli möjligt måste företagen se företagshälsovården som en resurs. En bra fungerande företagshälsovård, som ger förslag på rätt åtgärder, leder till en bra arbetsmiljö med säkra arbetsplatser. När det systematiska arbetsmiljöarbetet (SAM) och företagshälsovården fungerar minskar de arbetsrelaterade sjukdomarna och olyckorna.

Det är viktigt att företagshälsovården är anpassad efter de behov Byggnads medlemmar har och är utformad efter den typ av arbeten som företaget har. Detta är en förutsättning för att företagshälsovården ska klara av att hjälpa företagen med att minska och förhindra arbetsrelaterade sjukdomar, belastningsskador, samt olyckor. Företagshälsovården ska också hjälpa till med att hitta bättre ergonomiskt utformade hjälpmedel. Dessutom ska den kunna hjälpa till med att ta fram arbetsmetoder som ger färre arbetsskador.

Policyn är framtagen av en central MB-ledamot (medbestämmande-ledamot) samt representanter från avdelningar och förbunds kontor. Policyn är fastställd av förbundsstyrelsen.

Upphandling av företagshälsovård

Ett bra sätt att få igång en diskussion på företaget om vilket innehåll företagshälsovården ska ha är att utföra en enkätundersökning. Förslag på enkät finns i skriften "Tips och nytta" samt påbyggnadsmaterialet "engagemang". Utvecklingsavtalet (UVA) och UVA-möten är ett annat utmärkt verktyg i arbetet med att ta fram en kravspecifikation på innehållet i företagshälsovårdsavtalen. Inför upphandlingen och revideringen av företagshälsovård bör ett antal övriga dokument finnas tillgängliga: arbetsmiljöstatistik, dokumentation av olycksfall och olyckstillbud samt arbetsrelaterade sjukskrivningar på företaget.

Om företaget saknar arbetsmiljöstatistik och/eller arbetsmiljödokumentation kan medlemmarna eller den fackligt förtroendevalda vända sig till avdelningens arbetsmiljöombudsman, där de/den fackligt förtroendevalda kan få BCA-statistik (Byggbranschens centrala arbetsmiljöråd). BCA-statistiken ger besked om hur arbetsmiljön ser ut i byggbranschen i sin helhet.

Byggnads policy är att följande underlag ska finnas vid upphandling och revidering av företagshälsovård:

- **Arbetskadestatistik (BCA)**
- **Företagets olycksfalls och tillbudsstatistik**
- **Företagets arbetsrelaterade sjukskrivningar**
- **Enkätundersökning**
- **Eventuell återföring från företagshälsovården**

Delaktighet

Den viktigaste uppgiften för den fackligt förtroendevalda inför upphandling av företagshälsovård, är att lyssna på medlemmarna. De måste ges möjlighet att påverka innehållet i företagshälsovårdsavtalet. Genom att lyssna ska vi som har fackliga förtroendemannauppdrag (t ex SO- och MB-ledamöter) ta reda på vad våra arbetskamrater vill

ha för innehåll i avtalet. Det är viktigt att dina arbetskamrater känner att de är med och påverkar innehållet i avtalet. Ett sätt att ta reda på vad dina arbetskamrater vill ha är att använda enkätförslaget, som finns i denna skrift. Ett annat sätt att ta reda på det är att genomföra en medlemsenkät om vilka hälsobesvär som medlemmarna har och därmed få reda på hur de vill ha företagshälsovården.

Företagshälsovården ska kunna presentera ett program för hur den tänker arbeta med att minska de arbetsrelaterade sjukdomarna.

Företagshälsovården ska också klara av att presentera vilka åtgärder som företaget bör vidta för att minska de belastningsrelaterade sjukskrivningarna.

Byggnads policy är att medlemmarna ska ges möjlighet att vara delaktiga i upphandlingen av företagshälsovård. Om MB-organisation eller skyddsombud finns, ska dessa ingå i arbetet.

Krav på företagshälsovården

Byggnads anser att företagshälsovården ska klara av att motivera och ge svar på följande frågor: Vad kan hälsoundersökningen eller liknande som företagshälsovården erbjuder ge svar på? Hur kan man använda genomförda hälsoundersökningar, hälsotester, hälsoprofiler eller liknande för att förhindra arbetsrelaterad ohälsa? När kan företaget och de anställda ha nytta av de tjänster som företagshälsovården erbjuder? Vilket/vilka underlag behöver företagshälsovården för att kunna erbjuda en bra förebyggande hälsovård? En arbetsplatsundersökning kan vara en bra start för företagshälsovården för att få en inblick i företagets sätt att arbeta.

Byggnads policy är att företagshälsovården ska:

- Kunna erbjuda en sammanhållen förebyggande företagshälsovård,
- ge förslag på åtgärder utifrån hälsoundersökningar till företaget för att förebygga arbetsrelaterade skador,
- erbjuda och kunna utföra arbetsmiljömätningar,
- kunna ge stöd vid rehabilitering.

Hälsoundersökning

Företagshälsovården ska kunna ge råd och svar på vilka arbetsrelaterade sjukdomar och arbetsskador som de anställda kan få av sitt arbete. Den ska även kunna ge förslag på hur man förebygger och motverkar arbets- och belastningsskador. Vidare ska företagshälsovården följa upp att de föreslagna åtgärderna har fått avsedd effekt, så att nya arbetsskador förhindras.

Byggnads policy är att företagshälsovårdens hälsoundersökning ska kunna ge råd och stöd till företaget och medlemmen om förebyggande åtgärder.

Förebyggande av arbetsrelaterade skador

Företagshälsovården (FHV) ska enligt arbetsmiljövtalet utgöra en oberoende expertfunktion. I huvudsak ska den arbeta förebyggande, så att arbetsrelaterade sjukdomar och skador inte uppstår. Om arbetsrelaterade sjukdomar och skador inträffar ska företagshälsovården kunna hjälpa till med rehabilitering och anpassning. Vid all arbetslivsriktad rehabilitering utgör företagshälsovården en expertfunktion och har en viktig roll att fylla. Vidare ska företagshälsovården kunna hjälpa och underlätta för företaget att få och behålla friska människor som trivs i arbetet och har en bra arbetsmiljö.

Inom företagshälsovården ska det finnas kompetens inom teknik, beteendevetenskap och medicin. Företagshälsovården ska även kunna göra analyser åt företagen och förse dem med underlag, så att de kan reducera de arbetsrelaterade sjukdomarna och ohälsan i arbetslivet.

Om företagshälsovården ska kunna arbeta förebyggande, är det viktigt att den är efterfrågestyrd. Det betyder att företagshälsovården ska vara anpassad och att den ska utforma sin verksamhet efter de behov och den typ av arbete som företaget har. Företagshälsovården ska också kunna hjälpa företagen med att ta fram ergonomiska hjälpmedel och arbetsmetoder som förebygger och minskar de arbetsrelaterade skadorna.

Byggnads policy är att företagshälsovården ska kunna arbeta förebyggande med de arbetsrelaterade sjukdomarna.

Samverkan

Enligt arbetsmiljöverket ska företagen samverka med de anställda om innehållet i avtalet som tecknas mellan företagshälsovården och företaget. Kravet på samverkan i arbetsmiljöverket uppfylls när Byggnads medlemmar får möjlighet att påverka innehållet i företagshälsovårdsavtalet innan det tecknas. De anställda på företaget ska naturligtvis sedan kunna utnyttja de upphandlade tjänster som företagshälsovården erbjuder. På arbetsplatser där det finns MB-överenskommelse och MB-grupp ska företaget förhandla med MB-gruppen, om vad företagshälsovårdsavtalet ska innehålla. Den i MB-gruppen som är handläggare i arbetsmiljöfrågor ska få information och förslag om företagshälsovårdsavtal, men hela MB-gruppen ska vara delaktig i detta arbete och har ansvar för att det tecknas ett för medlemmarna bra avtal.

Byggnads policy är att företaget ska samverka med Byggnads medlemmar i företaget vid upphandling av företagshälsovård.

Inflytande

Byggnads medlemmar kan få inflytande om det finns en fungerande dialog mellan de anställda och företaget. Om arbetsmiljöarbetet, enligt föreskriften systematiskt arbetsmiljöarbete (SAM), fungerar på företaget har Byggnads medlemmar ett inflytande över företags-hälsovårdsavtalens innehåll.

Byggnads policy är att Byggnads medlemmar ska ha inflytande över innehållet i företagshälsovårdsavtalen.

Rätt att utnyttja företagshälsovården

Byggnads medlemmar ska ha rätt att utnyttja företagshälsovården när de upplever arbetsrelaterade besvär, utan företagets medgivande. Naturligtvis ska även MB-gruppen och skyddsombudet ha rätt att utnyttja företagshälsovårdens tjänster, då de anser att de har behov av hjälp i det förebyggande arbetsmiljöarbetet.

Byggnads policy är att medlemmarna ska ha rätt att utnyttja de upphandlade tjänsterna hos FHV.

Återföring

Byggnads medlemmar ska få personlig information om sin hälsostatus från företagshälsovården vid hälsoundersökning. De ska också få förslag till ett personligt handlingsprogram om så behövs. Företagshälsovården ska tolka hälsoundersökningens resultat åt företaget och de anställda samt presentera vad som kan vara arbetsrelaterade besvär. Vidare bör företagshälsovården redovisa hälsoläget i företaget relaterat till andra företag i branschen. Företagshälsovården ska komma med förslag till hur resultaten ska återföras. Det är viktigt att det i återföringen till företag, MB-grupp och skyddsombud, finns förslag till en åtgärdsplan. Hur återföringen ska gå till och när den ska skrivas in i avtalet.

Byggnads policy är att företagshälsovården ska tolka hälsoundersökningen åt företaget och de anställda samt presentera åtgärdsförslag.

Avtalslängd

För att kunna förebygga arbetsskador, följa upp hälsoundersökningar och förslag som företagshälsovården ger, är det lämpligt att företagshälsovårdsavtalen minst omfattar tre år. Det är särskilt viktigt med kontinuitet och långsiktighet när företagshälsovården har anpassnings- och rehabiliteringsverksamhet i sitt uppdrag.

Byggnads policy är att företagshälsovårdsavtalen ska omfatta minst tre år.

Hälsoundersökning

En hälsoundersökning eller liknande kan innehålla följande tester: Kondition, hörsel, syn, blodvärden och lungspirometri samt en enkät/undersökning av upplevd hälsa och frågor om arbetsförhållanden. Utifrån den individuella hälsoundersökningen och med hänsyn till företagets verksamhet ska sedan åtgärder/åtgärdsplan tas fram. Åtgärderna ska följas upp varje år, så att arbetsmiljön för Byggnads medlemmar kan förbättras. Den individuella hälsoundersökningen ska genomföras minst en gång vart tredje år.

Byggnads policy är att hälsoundersökningen ska utgöra ett viktigt underlag i det förebyggande arbetsmiljöarbetet.

Rådgivning

Företagshälsovården ska erbjuda rådgivning om hälsa, miljö och säkerhet. Det innebär att en MB-ledamot eller ett skyddsombud ska få hjälp av en expert hos företagshälsovården med att till exempel tolka varuinformationsblad, få råd om vilken utrustning som ska användas vid olika arbeten med kemikalier, samt vid investeringar av nya maskiner och inköp av utrustning. Den rådgivning som företagshälsovården kan ge är viktig, speciellt vid förändringar av arbetsmetoder och arbetsplatsens/företagets organisation.

Byggnads policy är att Byggnads medlemmar ska erhålla en fungerande rådgivning av företagshälsovården.

Materialanalyser

Byggnads medlemmar ska få svar av företagshälsovården när man misstänker att material i arbetsmiljön är farliga. Analyserna kan till exempel bestå av luft- och bullermätningar. Halten i luften av damm, asbest, isocyanater och andra kemikalier är sådant som bör mätas. Företagshälsovården ska också kunna hjälpa till med att beskriva och förklara hur man ska arbeta för att inte bli utsatt för ohälsa.

Byggnads policy är att medlemmarna ska få hjälp och tolkning av olika material- och kemikalieanalyser.

Rehabilitering

Byggnads medlemmar och företagen ska kunna få hjälp av företagshälsovården och deras medicinska experter vid rehabiliteringsutredningar. Det kan finnas behov av medicinsk sakkunskap i samband med rehabiliteringsutredningen och vid upprättande av rehabiliteringsplan. Företagshälsovården ska hjälpa till med att ta fram förslag om hur den som har en arbetsrelaterad sjukdom eller skada ska kunna återgå till sitt arbete. I detta arbete har rehabiliteringsutredningen/planen en viktig roll att fylla. Den ska möjliggöra en återgång till arbetet. Företagshälsovården ska, om så önskas vara samordnare vid rehabiliteringsinsatser.

Företagshälsovården ska hjälpa till med utlåtande vid arbetsrelaterad sjukdom eller arbetsskada. Den ska också ange vilka arbetsmoment som är olämpliga att utföra på grund av arbetsskada, ohälsa och arbetsrelaterad sjukdom. Byggnads medlemmar förutsätter att företagshälsovården kan ge

ett medicinskt utlåtande om orsaken bakom en arbetsskada och vilka medicinska hinder som kan finnas.

Byggnads policy är att medlemmarna och företagen ska kunna få hjälp av företagshälsovården att utföra rehabiliteringsutredningar.

Krishantering

Byggnads medlemmar ska snabbt få hjälp med krishantering från företagshälsovården när en allvarlig olycka eller tillbud inträffar. Byggnads medlemmar ska själva kunna kalla på företagshälsovården, om de upplever att de på arbetsplatsen behöver hjälp av företags-hälsovården med krishantering efter olycka eller när ett allvarligt tillbud har inträffat.

Byggnads policy är att vid en arbetsolycka eller tillbud ska företagshälsovården tillhandahålla resurser för krishantering.

Utredning av olycksfall och tillbud

Byggnads medlemmar, skyddsombud och MB-grupp ska ha möjlighet att få hjälp av företagshälsovården med att utreda orsaken/orsakerna till arbetsolyckan och tillbudet. Företagshälsovården ska också kunna dokumentera om det fanns brister och/eller fel i den tekniska utrustningen, handhavande fel eller brister i instruktioner.

Byggnads policy är att företagshälsovården ska kunna hjälp till med tillbud- och olycksfallsutredningar.

Byggnads policy

Byggnads policy är att följande underlag ska finnas vid upphandling och revidering av företagshälsovård:

- Arbetskadestatistik (BCA)
- Företagets olycksfalls och tillbudsstatistik
- Företagets arbetsrelaterade sjukskrivningar
- Enkätundersökning
- Eventuell återföring från företagshälsovården

Byggnads policy är att medlemmarna ska ges möjlighet att vara delaktiga i upphandlingen av företagshälsovård. Om det finns MB-organisation eller skyddsombud ska dessa ingå i arbetet.

Byggnads policy är att företagshälsovården ska:

- Kunna erbjuda en sammanhållen förebyggande företagshälsovård,
- ge förslag på åtgärder utifrån hälsoundersökningar till företaget för att förebygga arbetsrelaterade skador,
- erbjuda och kunna utföra arbetsmiljömätningar,
- kunna ge stöd vid rehabilitering.

Byggnads policy är att företagshälsovårdens hälsoundersökning ska kunna ge råd och stöd till företaget och medlemmen om förebyggande åtgärder.

Byggnads policy är att företagshälsovården ska kunna arbeta förebyggande med de arbetsrelaterade sjukdomarna.

Byggnads policy är att företaget ska samverka med Byggnads medlemmar i företaget vid upphandling av företagshälsovård.

Byggnads policy är att Byggnads medlemmar ska ha inflytande över innehållet i företagshälsovårdsavtalen.

Byggnads policy är att medlemmarna ska ha rätt att utnyttja de upphandlade tjänsterna hos FHV.

Byggnads policy är att företagshälsovården ska tolka hälsoundersökningen åt företaget och de anställda samt presentera åtgärdsförslag.

Byggnads policy är att företagshälsovårdsavtalen ska omfatta minst tre år.

Byggnads policy är att hälsoundersökningen ska utgöra ett viktigt underlag i det förebyggande arbetsmiljöarbetet.

Byggnads policy är att Byggnads medlemmar ska erhålla en fungerande rådgivning av företagshälsovården.

Byggnads policy är att medlemmarna ska få hjälp och tolkning av olika material- och kemikalieanalyser.

Byggnads policy är att medlemmarna och företagen ska kunna få hjälp av företagshälsovården att utföra rehabiliteringsutredningar.

Byggnads policy är att vid en arbetsolycka eller tillbud ska företagshälsovården tillhandahålla resurser för krishantering.

Byggnads policy är att företagshälsovården ska kunna hjälpa till med tillbuds- och olycksfallsutredningar.

Svenska Byggnadsarbetareförbundet, 106 32 Stockholm
Tel: 010-601 10 01. www.byggnads.se